

Verantwoording aanpak georganiseerde criminaliteit 2011

OPENBAAR MINISTERIE & POLITIE

Versie:	1.0
Status:	def
Datum:	21 mei 2012

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	3
1.1	Afbakening	3
1.2	Methode	4
1.3	Opzet.....	4
2	ONDERZOEKEN	5
2.1	Sturing & intelligence	5
2.2	Aanpak in 2011	7
2.3	Landelijk Parket en Nationale Recherche	8
2.4	Arrondissementsparketten en regiokorpsen	10
2.5	Bovenregionale recherche	11
2.6	Gezamenlijke aanpak	11
2.7	FP & Bijzondere Opsporingsdiensten	12
2.8	Internationale samenwerking	13
2.9	Financiële aanpak.	14
3	VERVOLGINGSRESULTATEN	17
3.1	Landelijk parket.....	17
3.2	Arrondissementsparketten	18
3.3	Functioneel Parket	19
3.4	Afnemen	20
4	CONCLUSIES EN TOEKOMST PERSPECTIEF.	22
4.1	Conclusies	22
4.2	Toekomst Perspectief	23
4.3	Ondermijning en Afpakken	24
4.4	De Verantwoording vanaf 2012.....	25

1 Inleiding

De aanpak van georganiseerde criminaliteit behoort tot de kerntaken van politie en Openbaar Ministerie. Georganiseerde criminaliteit trekt zich weinig aan van regio- of landsgrenzen en kenmerkt zich door zijn heimelijke aard en ondermijnende karakter door de verwevenheid van onderwereld met bovenwereld. Van politiekorpsen en OM-onderdelen vergt dit dat zij hun informatie- en sturingsprocessen goed op orde hebben, ten behoeve van de juiste keuzes in het proces van opsporing en vervolging. Verder betekent het dat samenwerking gezocht moet worden met opsporings- en vervolgingsinstanties in binnen- en buitenland. Maar de aard van georganiseerde criminaliteit vergt ook interventies van andere partners, zowel binnen de overheid als daarbuiten. Een uitsluitend strafrechtelijke aanpak kan nooit effectief zijn. Voor OM en politie betekent dit dat actief de samenwerking met die andere (keten)partners wordt gezocht.

In deze rapportage leggen het College van procureurs-generaal en de Board Opsporing van de Raad van Korpschefs verantwoording af over de inspanningen die in 2011 zijn geleverd binnen de aanpak van de georganiseerde criminaliteit. Hiertoe worden de concrete resultaten qua aantallen projectmatige onderzoeken en vervolgingsresultaten gegeven en wordt daarnaast ingegaan op de investeringen in de samenwerking met (keten)partners.

Naast de strafrechtelijke onderzoeken die korpsen en parketten in 2011 hebben uitgevoerd, zijn binnen politie en OM ook een aantal algemene ontwikkelingen door- en ingezet die een relatie hebben met de aanpak van de georganiseerde en ondermijnende criminaliteit. Dit geldt bijvoorbeeld voor intelligence en de sturing op onderzoeken, voor het bevorderen van een geïntegreerde of programmatisch aanpak bij georganiseerde en ondermijnende criminaliteit en (als logisch vervolg daarop) voor het afpakken van crimineel vermogen in de meest ruime zin. Nieuw voor dit jaar is, dat de gegevens van het Functioneel Parket en de Bijzondere Opsporingsdiensten nu zijn opgenomen. Dat maakt vergelijking van 2011 met voorgaande jaren niet vanzelfsprekend.

1.1 Afbakening

De speerpunten die door de Ministers van (toen nog) Justitie en Binnenlandse Zaken zijn vastgesteld op basis van het Nationaal Dreigingsbeeld 2008-2011 dienen als uitgangspunt voor de rapportage. Dit zijn de volgende thema's:

- Smokkel van- of grensoverschrijdende handel in cocaine of heroïne;
- Smokkel van- of grensoverschrijdende handel in mensen;
- Productie van- of (nationale en internationale) handel in synthetische drugs;
- Ideologisch gemotiveerde zware en georganiseerde misdaad, waaronder terrorisme en extreme vormen van activisme;
- Witwassen van wederrechtelijk verkregen vermogen;
- Grootschalige hennepcultuur.

Ten behoeve van de vergelijkbaarheid is net als in voorgaande jaren ook het thema smokkel van- of grensoverschrijdende handel in vuurwapens en explosieven meegenomen. Strikt genomen behoort dit thema sinds 2009 niet meer tot de prioriteiten op basis van het NDB.

De in het programma "Nederland Veiliger" van het demissionair kabinet Rutte-Verhagen genoemde prioriteiten bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit, komen voor een groot deel overeen met bovengenoemde thema's. En de in Nederland Veiliger niet met name genoemde thema's zijn zeker ook te beschouwen als ondermijnend.

Opvallendste verschil is, dat in Nederland Veiliger het thema zware milieucriminaliteit nadrukkelijk wordt genoemd. Het thema is daarom voor het eerst in deze rapportage meegenomen, vanuit het perspectief van het Functioneel Parket, binnen het OM het onderdeel dat voor de aanpak van deze vorm van criminaliteit verantwoordelijk is.

De keuze voor een thematische benadering bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit houdt in dat de werkelijkheid eenvoudiger wordt voorgesteld dan die is. Immers, een CSV en de daarin opererende criminelen, facilitators en de verbanden waarin en waarmee zij samenwerken zijn veelvuldig actief op meer dan één van deze thema's. Geld dat wordt verdient met de ene vorm van criminaliteit wordt gebruikt om andere criminele activiteiten te financieren.

De thematische keuze betekent verder dat niet alle vormen van georganiseerde criminaliteit worden meegenomen in deze rapportage. Dat geldt bijvoorbeeld voor overvallen, kinderporno, ladingdiefstal of andere vormen van High Impact Criminaliteit die vaak (maar niet altijd) een georganiseerd karakter hebben. In "Nederland Veiliger" hebben deze vormen van (High Impact) criminaliteit ook hoge prioriteit omdat ze regionaal of lokaal tot zoveel publieke onrust of gevoelens van onveiligheid leiden. Dat betekent dat de schaarse opsporingscapaciteit ook hierop moet worden ingezet.

1.2 Methode

Voor deze rapportage zijn de parketten en politieregio's, alsmede de Nationale Recherche, het Landelijk Parket en het Functioneel Parket bevraagd over de projectmatige onderzoeken en over de ad-hoc onderzoeken (Teams Grootschalige Opsporing) naar aanleiding van bijvoorbeeld liquidaties in het criminele circuit die door hen zijn uitgevoerd in 2011. Alle korpsen en parketten hebben gegevens aangeleverd ten behoeve van de rapportage. Door het Bureau Ontnemingswetgeving OM (BOOM) zijn gegevens gegenereerd over de ontnemingsresultaten in 2010. Verder is informatie over de Bovenregionale Recherche verkregen van het stafbureau van het Bovenregionaal Recherche Overleg (BRO).

1.3 Opzet

De rapportage geeft eerst een algemeen, cijfermatig beeld van de projectmatige onderzoeken die in 2011 zijn uitgevoerd, opgesplitst naar de verschillende speerpunten binnen de georganiseerde misdaad. Vervolgens wordt ingegaan op de resultaten van de aanpak. Daarna wordt aandacht besteed aan de samenwerking in de programmatische aanpak. Tot slot volgen in een afrondend hoofdstuk de conclusies en een doorkijk naar de ontwikkelingen in 2012 rondom de verantwoording georganiseerde criminaliteit.

2 Onderzoeken

Binnen politie en OM houden verschillende onderdelen zich bezig met de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Net zoals georganiseerde criminaliteit zich weinig aantrekt van regio- of landsgrenzen, houden eenheden op de verschillende territoriale niveaus zich – in nauwe samenhang en in afstemming met opsporings- en vervolgingsinstanties, in het buitenland – bezig met de aanpak van deze vormen van criminaliteit. Voor de Nationale Recherche en het Landelijk Parket vormt de aanpak van (inter)nationale georganiseerde criminaliteit de kern van het werk. De regionale korpsen en parketten en de Koninklijke Marechaussee (KMar) voeren onderzoeken naar criminele samenwerkingsverbanden uit als onderdeel van hun veel bredere takenpakket. Daarnaast leveren de Bijzondere Opsporingsdiensten en het Functioneel Parket een belangrijke bijdrage aan de aanpak van georganiseerde criminaliteit en organisatie-criminaliteit op het gebied van witwassen van crimineel verkregen vermogen (en verwerving van vastgoed) , georganiseerde milieucriminaliteit en arbeidsuitbuiting. De Bovenregionale Recherche tot slot draait, onder gezag van de arrondissementsparketten, ook onderzoeken op een van de speerpunten op basis van het NDB.

2.1 Sturing & intelligence

De aanpak van georganiseerde criminaliteit begint bij het verkrijgen van zicht op aangrijpingspunten voor de aanpak van het fenomeen. Daarvoor is in de eerste plaats een goede informatiepositie noodzakelijk.

NIM 2.0

Het NIM gaat over sturing op- en sturing met informatie. Het NIM kent drie sturingsniveaus: lokaal, regionaal en nationaal. Op ieder sturingsniveau kan op drie manieren gestuurd worden: strategisch (beslissingen over beleid), tactisch (beslissingen over capaciteit en aanpak) en operationeel (beslissingen over uitvoering). Sturing is vooral van belang om de beschikbare capaciteit en kwaliteit zo goed mogelijk in te zetten en daarmee de gewenste resultaten te behalen. Dat betekent dat er op elk niveau keuzes moeten worden gemaakt over de inzet van de politie. Op tactisch niveau worden deze keuzes gemaakt door stuurploegen, die bestaan uit vertegenwoordigers van het OM en de politie (en bij de integrale aanpak zijn ook andere ketenpartners zoals het bestuur den de fiscus betrokken). Stuurploegen functioneren onder het gezag van de driehoek.

In 2012 en de jaren erna transformeert de politie van afzonderlijke korpsen naar één Nationale Politie. Tegelijkertijd wil de politie slagvaardiger en meer als eenheid optreden. Het ontwerp van de Nationale Politie markeert daarin intelligence als een belangrijk operationeel proces dat medewerkers en leidinggevenden in de operatie ondersteunt en dat samenhang aanbrengt in het korps. Binnen het OM wordt (door een sterke positionering van de informatie officier) extra aandacht besteedt aan een betere informatiepositie ten behoeve van het keuze- en sturingsproces.

Hoewel het zicht op de georganiseerde criminaliteit steeds beter wordt met de versterking van het intelligence proces, hadden en hebben politie en OM geen totaal zicht op **alle** georganiseerde criminaliteit. Niet helemaal verbazingwekkend, gezien de heimelijke aard van georganiseerde criminaliteit en de grote diversiteit van de activiteiten die door criminele samenwerkingsverbanden worden ontplooid. Informatie van anderen (bestuur, fiscus) zorgen voor een breder en completer beeld. Overigens zorgt een kwalitatief beter en breder zicht op de georganiseerde criminaliteit ook voor

een - op het eerste gezicht - tegenstrijdig beeld: Hoe meer men weet en kent, hoe duidelijker het wordt hoeveel er niet bekend is. Er is nog steeds ruimte voor verbetering op dat vlak, ook al zal het zicht op ondermijnende criminaliteit per definitie nooit volledig kunnen zijn. En zal er altijd sprake zijn van witte vlekken.

Goede sturing: voorwaarde voor effectieve aanpak

Informatie -, stuur -, en weegstructuur. Deze structuur dient als basis om de integraal verzamelde informatie te analyseren en via preweegdocumenten in te brengen in het keuzeproces bij de te vormen integrale stuurploeg. De verwachting is dat door nauwe samenwerking met de ketenpartners meer en op maat gesneden projectmatige onderzoeken en interventies kunnen worden verricht.

Er wordt in toenemende mate door OM, politie en het bestuur toegewerkt naar integrale sturing: Enerzijds de klassieke stuurploegen binnen de opsporing, anderzijds de integrale weeg- en stuurploegen op het niveau van de Landelijke Eenheid, De Regionale Eenheden en binnen de (nieuwe) districten voor de programmatische of integrale aanpak van die vormen van criminaliteit (onder meer ondermijnende en high impact criminaliteit) waarbij die aanpak het meest geëigend is. Integrale sturing en overleg¹ wordt de komende jaren verder ontwikkeld, ook het LIEC en de RIEC's spelen daarbij een belangrijke rol.

Onverminderd geldt dat op basis van de beschikbare capaciteit keuzes moeten worden gemaakt bij de aanpak van de verschillende CSV's die landelijk of in een regio actief zijn. Feitelijk geldt het zelfs sterker, omdat het plafond van wat mogelijk is met de gegeven capaciteit in beeld komt. Die keuzes komen gedurende het jaar vaak nog verder onder druk te staan, door andere en soms nieuwe prioriteiten zoals de overvallenproblematiek, kinderporno, criminele jeugdgroepen, aanpak van High tech Cybercrime, 1% motorclubs, internationale misdrijven, piraterij, koperdiefstal (LP), of -niet planbare - "breng" zaken, zoals liquidaties die aanleiding zijn voor het inrichten van TGO's.

De praktijk is dat lopende onderzoeken naar criminele samenwerkingsverbanden steeds vaker (al dan niet tijdelijk of gedeeltelijk) moeten worden stilgelegd of op een laag pitje gezet omdat er acuut een ander onderzoek moet worden gedraaid, zoals een TGO naar een moord of een ander ernstig misdrijf of een plotseling opkomend "korte klap"² onderzoek. Over het algemeen zijn het de regionale recherches waaruit geheel of gedeeltelijk de chercheurs voor de bezetting van TGO's vandaan moet komen. Een sprekend voorbeeld is de Amsterdamse zedenzaak die een fors beslag heeft gelegd op de opsporings- en vervolgingscapaciteit in de regio. Met dit besef in het achterhoofd, is een goed weeg- en sturingsproces (welke zaken doen we en doen we de gekozen zaken goed) en organisatie (doen we het efficiënt en effectief) een cruciale voorwaarde voor een zo optimaal mogelijke aanpak van georganiseerde criminaliteit. Hetzelfde geldt voor het bewust nadenken over een mix van korte klappen en projectmatige onderzoeken, het inzetten op interventies door andere partners, en de afweging om (in een TGO) naast onderzoek naar een liquidatie, ook verder onderzoeken te doen. Maar ook het besef bij bestuurders en andere ketenpartners dat nieuwe prioriteiten kunnen leiden tot heroverweging van bestaande prioriteiten.

¹ Ook wel interventie overleg of veiligheidsoverleg genoemd

² Als er informatie binnenkomt dat er de volgende dag in een pand kilo's (hard)drugs worden afgeleverd, is het geen optie om niet op te treden en onderzoek te doen.

Het keuzeproces

Tussen de regio's zijn nog verschillen in de wijze waarop vanuit de speerpunten/prioriteiten gekomen wordt tot concrete onderzoeken. Landelijk is het keuzeproces bij de politie en de sturing daarop door het OM nog niet overal optimaal georganiseerd. Er wordt verder geïnvesteerd in het op orde brengen van de informatieorganisatie van de politie, zodat wordt gewerkt van prioriteit naar beeld, van beeld naar CSV-/ of Top X-lijst (zie ook hieronder) en vervolgens via pre-weeg documenten naar projectvoorstellen. Op basis van een projectvoorstel (of soms al vanuit het pre-weeg document) wordt gekozen welke onderzoeken daadwerkelijk worden opgepakt.

Zo kan bijvoorbeeld de reguliere ruiming van een hennepplantage leiden tot een groot en projectmatig onderzoek waarbij het hele traject en alle betrokkenen worden uitgerechercheerd. En zo kan ook de keuze om rondom een TGO ivm een liquidatie heen te rechercheren mooie resultaten opleveren.

Keuzes hebben niet alleen te maken met aantallen onderzoeken, maar ook met de doelstelling ervan. Gaan we voor een korte klap waarbij een aantal wat minder cruciale subjecten aan te pakken zijn, of juist voor een diepgaand onderzoek op een aantal kernfiguren. Willen we de (drugs)markt verstoren of primair onze informatiepositie op een specifieke vorm van criminaliteit versterken. Richten we ons op een financiële aanpak of op geïntegreerde aanpak? Is er misschien al sprake van (een beweging richting) geïntegreerd sturen en wegen? En hoe strak letten we op de duur van het onderzoek? Allemaal afwegingen die te maken hebben met effectiviteit en efficiëntie in de context van schaarse politie en OM capaciteit. In veel regio's spelen deze aspecten in toenemende mate een rol bij het wegen en sturen. Simpel gezegd wordt binnen de aanpak van georganiseerde criminaliteit continu gezocht naar de beste manier om betekenisvolle interventies uit te voeren. In 2011 is wat dit betreft veel in beweging gezet. In het vervolg van deze rapportage komen aspecten hiervan ook nog aan de orde.

Bij het FP worden De resultaatafspraken worden periodiek vastgelegd in handhavingsarrangementen die met de vakdepartementen en BOD-en worden afgesloten. Daarmee vormen de handhavingsarrangementen in feite de mix van het beleid van vakdepartementen en OM. In die arrangementen worden afspraken gemaakt over welk type delicten prioritair in de aanpak zijn en over de aantallen op te sporen zaken. De zgn. intelligence-agenda maakt deel uit van de handhavingsarrangementen en is bedoeld om al vroeg in het keuzeproces focus aan te brengen. De handhavingsarrangementen zijn leidend voor de keuze van zaken. Daarnaast zijn er vaste criteria voor de weging en intake vastgesteld. De persoon van de dader, de ernst van de feiten en zaken als recidive zijn daarbij bepalend, maar ook of de feiten in georganiseerd verband zijn gepleegd.

2.2 Aanpak in 2011

Over het algemeen kan gesteld worden dat in 2011 de speerpunten op basis van het NDB leidend zijn geweest bij de aanpak van zware georganiseerde criminaliteit. In een aantal regio's krijgt mensenhandel een speciaal accent. Twee regio's geven aan dat naast thema's ook een aantal knooppunten/haarden of fenomenen prioriteit hebben ivm de aanpak van georganiseerde misdaad. In Rotterdam kent de haven zijn eigen dynamiek en problematiek, in Utrecht is de afspraak om in 2012 in te zoomen op haarden van georganiseerde misdaad, gedacht wordt aan specifieke winkelstraten of bedrijventerreinen. De geïntegreerde aanpak is daarbij uitgangspunt. Als knooppunten of fenomenen worden vanuit deze regio's vastgoed, vuurwapens en growshops genoemd.

Terroristische/ideologische incidenten hebben zich gelukkig weinig voorgedaan. Op dat thema zijn dus ook weinig onderzoeken uitgevoerd. Als zulke incidenten zich wel voordoen, worden die vanzelfsprekend met voorrang opgepakt. In de meeste regio's worden door OM en politie afspraken gemaakt over het aantal projectmatige onderzoeken of het aantal aan te pakken CSV's. Soms gebeurt dat expliciet op één thema, zoals mensenhandel. De afspraken worden veelal vastgelegd in meerjaren beleidsplannen, regionale veiligheidsstrategieën of korpsjaarplannen.

Begrip CSV en persoonsgerichte benadering

Inmiddels is de overtuiging dat criminele samenwerkingsverbanden geen statische en hiërarchische organisaties zijn, of althans lang niet allemaal, maar gelegenheidscoalities of fluïde netwerken waarin een aantal sleutelfiguren steeds weer opduiken en ook steeds in verband met andere criminele activiteiten. Hetzij als het brein achter de criminele activiteiten, hetzij als feitelijk uitvoerder. Daaromheen opereren een aantal anderen die worden ingeschakeld om al dan niet bewust het werk van deze netwerken mogelijk te maken, de facilitators. Dit kunnen accountants zijn of financiële deskundigen of notarissen, maar ook vastgoedhandelaren, klusjesmannen, verhuurders van panden en vele anderen. Dit inzicht noopt tot een andere aanpak, waarbij de subjecten centraler staan dan de CSV's zelf. NR en LP werken met een dergelijke persoonsgerichte benadering. In veel regio's wordt gewerkt met Top-X lijsten, soms op een thema maar vaker over de hele breedte. Daarbij worden vaak ook facilitators aangepakt. Bekend voorbeeld is de Amsterdamse aanpak van ABC-ers. In Haarlem is in 2011 een project gedraaid op basis van een Top X van facilitators ivm de georganiseerde hennepcultuur. In de regio Utrecht is de aanpak van beroepscriminelen uit Midden-Nederland een van de pijlers van de aanpak van GM.

2.3 Landelijk Parket en Nationale Recherche

De Nationale Recherche en het Landelijk Parket staan voor een belangrijk deel voor de aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit op een groot aantal thema's, waaronder die van het Nationaal Dreigingsbeeld. Ook de Koninklijke Marechaussee en de FIOD voeren onderzoeken uit onder het gezag van het Landelijk Parket, m.n. op de thema's mensensmokkel, synthetische drugs en witwassen van crimineel vermogen. De Rijksrecherche (integriteit) en de Inspectie -SZW (niet-seksuele uitbuiting) voeren ook onder gezag van het LP opsporingsonderzoeken uit.

In 2011 zijn onder gezag van het Landelijk Parket de volgende onderzoeken opgestart dan wel afgerond. Ter vergelijking worden ook de aantallen van 2009 en 2010 gegeven. Het betreft onderzoeken op de aandachtsgebieden van het NDB, alsmede de aanpak van belangrijke subjecten in de Nederlandse georganiseerde criminaliteit (Hollandse netwerken).

Aandachtsgebied	2011 Start	2011 af	2010 start	2010 af	2009 start	2009 af
Cocaïne en heroïne	41	26	47	47	43	38
Mensenhandel en mensensmokkel ³	23	15	32	28	13	12
Synthetische drugs ⁴	20	14	24	23	19	13
witwassen	41	9	16	10	13	7
Ideologisch	18	18	18	18	22	15
Hennep	4	-	1	1	0	0
Vuurwapens en explosieven	2	2	6	4	3	1
Hollandse netwerken/nationaal belang	2	5	10	2	10	9
totaal	151	89	154	133	123	95

Opvallend is dat het aantal gestarte onderzoeken t.o.v. 2010 ongeveer gelijk is gebleven en ten opzichte van 2009 een flinke stijging laat zien. Verder springt in het oog het gedaalde aantal afgeronde onderzoeken, ook ten opzichte van 2009. Inzoomend op thema's springen mensenhandel/ mensensmokkel en hennep eruit. Op mensenhandel/mensensmokkel is niet alleen het aantal gestarte, maar ook het aantal afgeronde onderzoeken gedaald ten opzichte van 2010. Ten opzicht van 2009 is wel sprake van een stijging, zowel in het aantal gestarte als in het aantal afgeronde onderzoeken. Hoewel het zwaartepunt van de aanpak van de georganiseerde hennepsteelt overduidelijk in de regio's ligt, lijkt die met de start van 4 onderzoeken ook op het niveau van LP en DNR daadwerkelijk van de grond te komen.

De cijfers geven geen totaal beeld van de onderzoeksportefeuille van DNR/LP. In de portefeuille van DNR/LP bevonden zich in 2011 309 verschillende onderzoeken op de bovenstaande thema's, waaronder gestarte opsporingsonderzoeken, afgeronde onderzoeken, doorlopende opsporingsonderzoeken en onderzoeken in de vervolgingsfase. Veel onderzoeken duren vaak langer dan een jaar en zijn dus in een eerder jaar al eens geteld (bij start onderzoek) en lopen in een volgend jaar door zonder dat ze inzichtelijk zijn gemaakt in deze tabel. Deze categorie "lopende zaken" belopen een belangrijk deel van de totale onderzoeksportefeuille (en dus workload) van DNR/LP. De onderzoeksportefeuille van de DNR is dermate gegroeid dat alleen opsporingsonderzoeken worden gestart die ofwel zeer kansrijk zijn met relatief beperkte capaciteitsinzet of wel noodzakelijk zijn om uit te voeren. De overvolle onderzoeksportefeuille van de DNR heeft ertoe geleid dat er steeds scherper gekozen diende te worden bij de keuze voor nieuwe opsporingsonderzoeken.

³ Van de opgestarte mensenhandel- en mensensmokkelonderzoeken werden er 7 uitgevoerd door de KMar, van de afgeronde onderzoeken 6.

⁴ Van de opgestarte witwasonderzoeken werd er 1 uitgevoerd door de FIOD. Van de gestarte onderzoeken op het thema synthetische drugs werden er 10 uitgevoerd door de FIOD, van de afgeronde 6.

Naast de projectmatige opsporingsonderzoeken, voert het LP ook rechtshulpverzoeken uit. Deze variëren in omvang, de daarmee gemoeide capaciteit is moeilijk te bepalen. De rechtshulpverzoeken, voor zover daarmee tactische capaciteit van DNR is gemoeid, zijn opgenomen in de tabel.

In de tabellen zijn niet de onderzoeken weergegeven op de andere thema's van het LP, zoals High Tech Crime, internationale misdrijven, piraterij, corruptie en kinderporno.

Afnemen crimineel vermogen

Het LP en de KLPD hebben in 2011 extra aandacht gehad voor de financiële component van de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Er zijn combi teams opgericht van DNR en FIOD en binnen de DNR is er een specialisatie doorgevoerd waardoor ook meer ruimte is gekomen voor witwasonderzoeken (o.a. in het thema Hollandse Netwerken). Hieruit voortvloeiend is eind 2010 bij het KLPD het HARM team opgericht (Hit And Run Money), dat zich richt op de contante geldstromen binnen het criminele milieu en dat al snel resultaat heeft behaald met inbeslagnames van grote sommen cash geld, in onderzoeken naar 'money pick-ups' en 'underground banking'.

2.4 Arrondissementsparketten en regiokorpsen

Projectmatige onderzoeken

In 2011 hebben de regio's de volgende aantallen projectmatige onderzoeken gerapporteerd op de verschillende NDB thema's. Dit betreft de optelsom van onderzoeken die ofwel in de opsporingsfase ofwel in de vervolgingsfase waren eind 2011 (met andere woorden, er is geen sprake van overlap). Ter vergelijking worden ook de onderzoeken over 2009 en 2010 getoond.

Aandachtsgebied	2011	2010	2009
Cocaïne en heroïne	47	51	48
Mensenhandel en mensensmokkel	76	82	63
Synthetische drugs	15	10	10
Witwassen	57	57	42
Ideologisch	4	1	2
Grootschalige hennepcultuur	56	51	46
Vuurwapens en explosieven	4	4	6
Tot. NDB thema's	259	256	217

Er is sprake van een geringe stijging van het aantal onderzoeken. Die kan na de grote stijging van vorig jaar en gezien de relatief geringe aantallen strafzaken/onderzoeken evengoed als stabilisering van het aantal onderzoeken beschouwd worden. (2010: stijging projecten 18% en stijging TGO's 81%)

In de aantallen onderzoeken per thema zijn geen grote verschuivingen te zien. Het aantal onderzoeken op georganiseerde hennepcultuur is nog wat verder gestegen. De flinke stijging van het aantal witwasonderzoeken is gestabiliseerd. Mensenhandel en mensensmokkel nemen nog altijd een eerste plaats in.

Teams Grootschalige Opsporing (TGO's)

In 2011 is vanuit de regio's in 52 TGO's een verband gerapporteerd met georganiseerde criminaliteit, bijvoorbeeld de (grootschalige) handel in harddrugs of de grootschalige hennepcultuur. Dat zijn er iets minder dan in 2010, maar nog steeds veel meer dan in 2009.

	2011	2010	2009
TGO totaal	52	56	31

Zoals eerder opgemerkt, is het aantal TGO's niet of nauwelijks te plannen en te sturen. Het gaat bijvoorbeeld om liquidaties, ripdeals waarbij slachtoffers vallen, ontvoeringen of gijzelingen tussen criminele groeperingen onderling, afpersing, etc.

2.5 Bovenregionale recherche

De bovenregionale recherche richt zich primair op de aanpak van bovenregionale middencriminaliteit. In 2011 is door de BR zeer veel capaciteit gestoken in de aanpak van kinderporno en in de aanpak van overvallenproblematiek. Daardoor was de ruimte voor het aanpakken van planmatige onderzoeken relatief klein. De BR heeft desalniettemin ook een bescheiden bijdrage geleverd aan de aanpak van georganiseerde criminaliteit op de thema's van het Nationaal Dreigingsbeeld. Deze BR onderzoeken zijn, net als in voorgaande jaren, meegeteld bij het aantal projectmatige onderzoeken dat vanuit de regio's is gerapporteerd en maken dus onderdeel uit van de aantallen die in de tabel in paragraaf 2.4 staan vermeld.

2.6 Gezamenlijke aanpak

In de aanpak worden verbanden gezocht tussen de activiteiten van (boven)regionale eenheden en landelijke opsporingsdiensten. CSV's kunnen vaak effectiever gezamenlijk worden aangepakt. Ook in 2011 is er in veel onderzoeken samengewerkt met andere regio's, bovenregionale recherche of DNR.

In 2011 is in ongeveer 60 van de door de regio's gerapporteerde onderzoeken samengewerkt met een of meer andere regio's, KMar, BR of DNR. In 2010 was dat het geval in ongeveer 50 onderzoeken. Samenwerking met een andere regio of DNR komt het vaakst voor. Vanuit Haarlem wordt bijvoorbeeld samenwerking met Amsterdam Amstelland en DNR genoemd in een groot onderzoek naar georganiseerde misdaad. Rotterdam maakt melding van incidentele maar langdurige samenwerking met BR en NR in grote onderzoeken. En door parket Den Haag en korps Hollands Midden is rondom de actie in de Doubletstraat in Den Haag (mensenhandel) intensief samengewerkt met het Team van de Toekomst van de NR en met andere regiokorpsen. Utrecht geeft als voorbeeld een mensenhandelzaak waarin al in een vroeg stadium informatie is overgedragen aan de NR. Die informatie heeft vervolgens tot een strafrechtelijk onderzoek bij de NR geleid. De bestuurlijke component is opgepakt door OM en Politie Utrecht.

Ook structurelere vormen van samenwerking vonden in 2011 plaats. Vanuit Limburg, Twente en IJsselland wordt m.n. gewezen op structurele samenwerking met de BR. In de B5-samenwerking vinden de Brabantse regio's, de BRZN en de DNR (en andere partners!) elkaar, met name rondom de aanpak van de georganiseerde hennepcultuur. In G5-verband is een verdeling gemaakt m.b.t. de aanpak van een aantal belangrijke

subjecten in de Nederlandse georganiseerde misdaad, de zgn. Hollandse Netwerken. Het Landelijk Parket en de DNR geven aan dat daarnaast, afhankelijk van het thema, met andere regio's wordt samengewerkt. Waar met mensenhandel de G5 en Antwerpen voor de hand liggen, vinden LP/DNR rond het thema hennep juist de samenwerking met de zuidelijke provincies. Vrij nieuw en door veel regio's en LP/DNR genoemd is de samenwerking rondom de 1% Motorclubs. Die samenwerking strekt zich uit tot alle regio's, waarbij ook het bestuur is aangesloten. Daarbij heeft het LP de landelijke regie en is er een centrale informatiecel ingericht bij de DNR. Vanuit het LP wordt gestimuleerd dat onderzoeken in de regio waarbij leden van 1%MC's betrokken zijn, ook daadwerkelijk worden opgepakt.

2.7 FP & Bijzondere Opsporingsdiensten

Het Functioneel Parket is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van regelgeving op het gebied van milieu en verticale fraude. Daarbij gaat het om een grote verscheidenheid aan criminaliteitsvormen, variërend van bijvoorbeeld beleggingsfraude, fraude in de zorgsector, faillissementsfraude, mensenhandel (in de zin van overige uitbuiting), illegale tewerkstelling tot georganiseerde illegale handel in bedreigde dieren. Wat die criminaliteitsvormen allemaal gemeen hebben is dat het om financieel gewin gaat en bij het merendeel van de feiten is dan ook sprake van financieel-economische criminaliteit. Bij een aanzienlijk deel van die feiten is witwassen van crimineel verkregen vermogen aan de orde, in bepaalde gevallen ten laste gelegd als zelfstandig delict, maar vaak onderdeel uitmakend van een complex aan strafbare feiten.

Binnen de domeinen van de bijzondere opsporingsdiensten (hierna BOD-en) wordt beleidsmatig focus aangebracht doordat de betrokken vakdepartementen en toezichthouders bepaalde beleidsprioriteiten vaststellen. De aanpak van mensenhandel – in de zin van arbeidsuitbuiting – en de aanpak van zware milieucriminaliteit zijn daar voorbeelden van, maar ook thema's als aanpak van belastingfraude en de aanpak van illegale arbeid en de daarbij betrokken (illegale) uitzendbureaus. Daarnaast brengt het FP op basis van eigen beleid focus aan ten aanzien van bepaalde thema's, te denken valt aan horizontale fraude zoals faillissementsfraude, beleggingsfraude etc.

Voor het eerst kan in deze rapportage ook inzicht worden gegeven in het aantal onderzoeken in 2011 waarbij het FP betrokken is in de voor deze rapportage relevante thema's.

Aandachtsgebied	Aantal onderzoeken
Financieel-economische Criminaliteit	104
Financieel Economische Criminaliteit / Witwassen	10
Financieel Economische Criminaliteit Zware Milieucriminaliteit	2
Mensenhandel	8
Witwassen	19
Witwassen / Zware Milieucriminaliteit	2
Zware Milieucriminaliteit	30
Overige	1
Totaal	176

De Klimop strafzaak laat zien dat veel van de FP zaken in eerste instantie ver af lijken te staan van de traditionele georganiseerde misdaad in Nederland. Bepaalde verdachten zijn te typeren als werknemers die strafbare feiten begaan in de uitoefening van hun beroep. Zij zijn weliswaar in een legale sector actief maar maken gebruik van de mogelijkheden die hun beroep of functie biedt. Als gevolg daarvan ontstaat een vergaande verwevenheid tussen legaliteit en illegaliteit en een cultuur waarin bijvoorbeeld gemakkelijk corruptie kan ontstaan. Een wetenschappelijk onderzoek naar de grootste vastgoedfraudezaak typeert dat handelen wel degelijk als georganiseerde misdaad. Andere spraakmakende zaken van het FP die prominent in het nieuws waren, zijn het onderzoek naar de brand bij Chemiepack en de Probo-Koala zaak (verwerking/storing chemisch afval). Omvangrijke strafzaken tegen financiële instellingen, zoals de Palm Invest zaak en FCIB maken duidelijk dat er georganiseerde verbanden achter grote fraudezaken zitten.

2.8 Internationale samenwerking

De internationale aard van georganiseerde criminaliteit brengt per definitie internationale samenwerking met zich mee. Dergelijke internationale samenwerking kan de vorm aannemen van klassieke rechtshulp, gemeenschappelijke onderzoeken (JIT teams), samenwerking met Europol en Eurojust en niet-operationele samenwerking.

Parketten en regiokorpsen

In respectievelijk 2009 en 2010 werd in net iets minder en net iets meer dan de helft van alle onderzoeken internationaal samengewerkt. Dat beeld lijkt zich te stabiliseren. In 2011 werd in 134 van de projectmatige onderzoeken internationaal samengewerkt. Dat is dus net iets minder dan 50%. In 70 onderzoeken betrof dat samenwerking met meer dan 1 ander land. In 64 onderzoeken werd met 1 land samengewerkt. In totaal werd dus in 134 onderzoeken internationaal samengewerkt. Dat is dus in bijna de helft van alle onderzoeken. In 12 gevallen kreeg die samenwerking de vorm van een parallel onderzoek of een JIT. Verder vond samenwerking plaats middels rechtshulp. Net als in voorgaande jaren vormen België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk met afstand de top 3 van landen waarmee is samengewerkt, gevolgd door Spanje, Marokko, Turkije en Frankrijk, Bulgarije en Roemenië. Ook met landen buiten Europa wordt samengewerkt. Genoemd worden o.a. Panama, Colombia en de VS (vooral ivm cocaïne), Zwitserland en Oostenrijk (ivm hennep en witwassen), Hongarije en Polen (ivm mensenhandel) en verder Tsjechië, Suriname, Brazilië, Griekenland, Australië. De meeste internationale samenwerking vond plaats in onderzoeken op de thema's witwassen en mensenhandel.

Bijzondere vermelding verdienen de Limburgse regio's. Door de ligging van de provincie Limburg is de georganiseerde misdaad hier vaak internationaal georiënteerd. Het Bureau Euregionale Samenwerking (BES) bevordert de samenwerking met de buurlanden en verricht onder meer in internationale gemeenschappelijke teams grensoverschrijdende onderzoeken naar georganiseerde misdaad.

Tijdens jaarlijkse strategische conferenties worden de prioriteiten voor de opsporing in de euregio vastgesteld. Op het gebied van georganiseerde misdaad is gekozen voor de aanpak van mensenhandel en -smokkel en verdovende middelen. De facharbeitskreis - een verzameling van werkgroepen - verzamelt en analyseert de informatie en stelt preweegdocumenten op voor het euregionaal beslisgremium (EBO) waar een keuze wordt gemaakt voor de te starten onderzoeken.

Landelijk Parket & Nationale Recherche

In onderzoeken van het Landelijk Parket en de DNR vindt veel internationale samenwerking plaats en is er sprake van nauwe contacten met de opsporingsdiensten in het buitenland. Dat is een logisch gevolg van het feit dat DNR en LP met name actief zijn in de bestrijding van de georganiseerde misdaad op nationaal en internationaal niveau. Er zijn geen precieze gegevens beschikbaar over het aantal onderzoeken waarin internationale samenwerking heeft plaatsgevonden. Er is echter geen reden om aan te nemen dat het substantieel zou afwijken van de ruim 60% die over 2009 is gerapporteerd. Bij de thema's (in/uitvoer van) heroïne, synthetische drugs en bij mensenhandel ligt dat percentage in ieder geval hoger, gelet op de aard van de delicten. De samenwerking had meestal de vorm van (uitvoering van) rechtshulpverzoeken. In ieder geval acht keer was sprake van een parallel onderzoek en drie maal van een JIT (met België, Bulgarije en het Verenigd Koninkrijk). In de meeste gevallen was sprake van samenwerking met meer dan 1 land per onderzoek, oplopend tot 5 a 10 landen per onderzoek. Er werd samengewerkt met landen over de hele wereld: de VS, Zuid-Amerika (o.a. Peru, Colombia, Brazilië), Azië (o.a. Dubai, Filippijnen, Thailand, Hongkong), Australië en Zuid-Afrika. De landen waarmee het meest wordt samengewerkt zijn België, Duitsland, Frankrijk, Verenigd Koninkrijk en Spanje. Maar ook Turkije, Marokko, Bulgarije, Roemenië, Hongarije, Litouwen, Griekenland, Zwitserland en Noorwegen worden genoemd.

2.9 Financiële aanpak.

Afpakken

Vanuit de gedachte dat strafrechtelijke interventies het grootst mogelijke effect moeten hebben, in de zin dat criminele samenwerkingsverbanden daadwerkelijk een klap moeten krijgen, is in 2011 ook fors ingezet op het afpakken in de meest ruime zin van wederrechtelijk verkregen vermogen. Dit afpakken kan (onder meer) langs de weg van een ontnemingsprocedure, door fiscale maatregelen, schadevergoedingen aan slachtoffers en/of terugbetaling en stopzetten van uitkeringen, toeslagen e.d. of door civiele procedures.

Door expliciet te sturen op het opstarten van onderzoeken waarbij gekeken wordt naar (de herkomst van) dubieuze vermogensbestanddelen worden de criminelen geraakt waar het hen echt pijn doet. Hiermee wordt gepoogd de motivatie om zich bezig te houden met georganiseerde criminaliteit weg te nemen: misdaad loont niet.

Door de invloed van de financiële versterkingsprogramma's binnen politie en OM (2008-2011) is het inmiddels gemeengoed dat in de projectplannen van onderzoeken een financiële paragraaf wordt opgenomen. Bij elk op te starten onderzoek moet expliciet stilgestaan worden bij de mogelijkheden om crimineel vermogen af te pakken.

Door deze programma's is ook meer capaciteit met financieel-economische kennis beschikbaar gekomen. Deze capaciteit zal voor de komende jaren vastgehouden moeten worden om de gewenste effecten in het kader van het programma "afpakken" te realiseren.

In de meeste regio's wordt extra aandacht besteed aan het leggen van conservatoir beslag en het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel.

Inmiddels wordt ook gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een SEO (Strafrechtelijk Executie Onderzoek) uit te voeren. Een SEO biedt de mogelijkheid om in de fase van de

tenuitvoerlegging van een ontnemingsuitspraak ofwel in de executiefase, financieel onderzoek te verrichten met als doel inzicht te verkrijgen in het verhaalbare vermogen van de veroordeelde.

De financiële aanpak vertaalt zich echter niet alleen naar de projectmatige onderzoeken, maar wordt ook breder ingezet. Voorbeeld daarvan is dat bij een verkeerscontrole niet alleen wordt gevraagd naar het rijbewijs, eventueel alcoholgebruik en de technische staat van een auto maar ook wordt nagaan of de bestuurder de auto wel legaal betaald kan hebben en/of er BPM is betaald (bij personen die in Nederland ingezetene zijn en rijden met een auto met buitenlands kenteken).

De financiële aanpak is ook een belangrijk speerpunt binnen het FP. Er zijn witwasteams bij de FIOD die door het FP worden aangestuurd. Er is tevens een combiteam, samengesteld uit FIOD en NR, bedoeld voor de aanpak van o.a. facilitators en zgn. "cash cows". Een zgn. S&S overleg o.a. bestaande uit FP en LP, is bedoeld voor de aansturing van de witwasteams en het combiteam bij de FIOD en de NR. Aan de projectvoorstellen en/of preweegdocumenten van BOD-en en politie moet standaard een financiële paragraaf zijn toegevoegd zodat een gefundeerd besluit genomen kan worden over de wijze waarop crimineel vermogen kan worden afgepakt en/of op welke wijze financieel rechercheren kan worden ingezet. Overigens streeft het FP er naar om in samenspraak met andere handhavingpartijen andere vormen van afpakken van crimineel vermogen, zoals bijvoorbeeld via fiscale naheffingen of - aanslagen, te stimuleren. De programmatische aanpak van criminaliteit biedt daarvoor een kader. Om afpakken binnen het FP goed te borgen is tenslotte binnen het FP een intern programma gestart dat er op is gericht om de afpakresultaten van het FP verder te verbeteren.

Bij deze ambities moet wel aangetekend worden dat de capaciteit voor de bijzondere opsporing en de politiemilieutaak evenals die voor andere opsporingstaken, onder druk staat, mede als gevolg van reorganisaties en inkrimping. Recente rapportages tonen aan dat er sprake is van een handhavingstekort. Dat handhavingstekort doet zich ook binnen de FP domeinen voor

Financieel rechercheren

In het licht van de beschikbare rechnercapaciteit anders en slimmer inzetten wordt er ook meer gebruik gemaakt van financieel rechercheren: niet alleen voor het achterhalen van crimineel vermogen, maar ook om bewijs te vergaren voor de onderliggende strafbare feiten en het in kaart brengen van CSV's. Waarom kiezen voor een bewerkelijke telefoon tap of de inzet van een observatieteam als ook door een geldstroomanalyse een crimineel samenwerkingsverband in kaart gebracht kan worden. (zie ook H 4 over de programmatische aanpak)

Het VIC

Waar het gaat om de aanpak van vastgoedfraude heeft de samenwerking tussen Belastingdienst, FIOD, FIU, Politie en OM binnen het Vastgoed Intelligence Center zich in 2011 opnieuw verder ontwikkeld. In 2011 zijn door het VIC bijdragen geleverd aan het afpakprogramma, Fundament (het programma aanpak vastgoed van de Belastingdienst) en de RIEC's. Daarnaast is informatie geleverd voor lopende onderzoeken of ten behoeve van de CIE, waarbij zowel van de kant van de politie, de Belastingdienst en de FIOD gevraagd wordt om bepaalde vermogensposities in kaart te brengen. Het VIC maakt ook de zogenoemde themascans. Hierin wordt van een bepaald gebied of bepaalde sector een scan gemaakt van alle panden en hun risico's. Vandaar uit kan worden ingezoomd op de eigenaar, gebruiker of financier van die panden met verhoogd

risico. Voor dit product is veel interesse bij bestuur, RIEC's en politie. Zo is gebruik gemaakt van de scan om de vastgoedsituatie in een aantal provincies van Nederland in kaart te brengen en bepaalde risico's daarbinnen met betrekking tot (georganiseerde) criminaliteit. Met behulp van vastgoed risico-indicatoren wordt dan een selectie gemaakt van hoog risicovolle subjecten. Door het VIC aangeleverde intelligence producten hebben geleid tot witwasonderzoeken op diverse plaatsen in het land.

Verder zijn door het VIC alle hypothecaire leningen in kaart gebracht die door buitenlandse (rechts)personen zijn verstrekt op vastgoed in Nederland, alle bezit van Nederlands vastgoed door buitenlandse (rechts) personen en onderhandse leningen vanuit het buitenland. Dat bestand is een belangrijke bron voor het in beeld brengen van witwasbewegingen en fiscale delicten. Conform de afspraken met de landelijk officier witwassen is een aantal casusposities, o.a. betreffende facilitators, aangeleverd ter voeding van de witwasteams van Nationale Recherche en de FIOD. Ook zijn casusposities aangeleverd aan de Belastingdienst t.b.v. gerichte fiscale controle onderzoeken.

3 Vervolgingsresultaten

Een deel van de projectmatige onderzoeken en TGO's die in 2010 in de vervolgingsfase zaten, hebben reeds tot concrete vervolgingsresultaten geleid. Voor het overige deel geldt, dat in deze trajecten de vervolgingsfase nog niet is afgerond. In dit hoofdstuk worden de behaalde vervolgingsresultaten uiteengezet. Gegevens over het aantal vanuit projectmatige onderzoeken aangeleverde verdachten zijn niet beschikbaar; deze cijfers kunnen dus niet tegen elkaar worden afgezet.

Hieronder worden alleen de aantallen strafopleggingen voor vrijheidsstraffen en taakstraffen gegeven. Andere strafopleggingen, zoals transacties en geheel voorwaardelijke vrijheidsstraffen, zijn buiten beschouwing gelaten. Hetzelfde geldt voor vrijspraken en septs. En ook voor diverse mogelijke financiële maatregelen. Ten aanzien van de resultaten (in afgepakte bedragen) uit het ketenprogramma "Afpakken" wordt separaat verantwoording afgelegd.

3.1 Landelijk parket

In strafzaken die volgden op onderzoeken onder gezag van het Landelijk Parket op de geprioriteerde thema's heeft de rechter in 2011 in 138 gevallen in eerste aanleg een straf opgelegd in de categorie vrijheidsstraf of werk-/taakstraf. In 2010 betrof het 89 strafopleggingen en in 2009 128.

Net als in voorgaande jaren had het grootste aantal strafopleggingen betrekking op de grootschalige handel in harddrugs.

	≤1jaar	1-2 jaar	2-5 jaar	≥5 jaar	Werk/ taak	totaal
Cocaïne/ heroïne	14	9	23	5	4	55
Mensenhandel/ Mensensmokkel	3	5	4	3	1	16
Synth. drugs	7	11	8			26
Witwassen	12	15	8	1	5	41
Totaal	36	40	43	9	10	138

Het is lastig de fluctuaties in vergelijking met voorgaande jaren te verklaren. De tekst daarover in paragraaf 3.2 is mutatis mutandis van toepassing op de cijfers van het Landelijk Parket.

3.2 Arrondissementsparketten

De vervolging in het kader van de aanpak op de aandachtsgebieden van het NDB door arrondissementsparketten heeft in 2011 geresulteerd in 280 strafopleggingen in eerste aanleg. In totaal hebben 76 projectmatige onderzoeken (met in elk onderzoek 1 of meer verdachten) tot positieve vervolgingsresultaten geleid. In de aanpak van aan georganiseerde criminaliteit gerelateerde TGO's zijn 15 straffen opgelegd. In 8 TGO's zijn positieve vervolgingsresultaten geboekt.

Het eerste overzicht betreft vervolgingsresultaten uit projectmatige onderzoeken. Het tweede overzicht ziet op vervolgingsresultaten uit TGO's met een link naar georganiseerde criminaliteit.

	≤ 1 jaar	1-2 jaar	2-5 jaar	≥ 5 jaar	Werk of taak	totaal
Cocaïne/heroïne	6	33	33	5		77
Mensen handel/mensen smokkel	8	10	18	3		39
Synthetische drugs	7	8	5	6		26
Witwassen	14	15	3	1	10	43
Ideologisch						
Hennep	43	19	6		20	88
Vuurwapens en explosieven	7					7
Totaal	85	85	65	15	30	280

TGO	≤ 1 jaar	1-2 jaar	2-5 jaar	≥ 5 jaar	Werk of taak	totaal
	12	6	10	2		30

In 2011 zijn 280 straffen opgelegd, tegenover 205 in 2010 en 247 in 2009. De verhouding tussen het aantal straffen per categorie is overige ongeveer gelijk gebleven. Hetzelfde geldt voor de verhouding tussen het aantal opgelegde straffen per thema.

Het is lastig om de fluctuaties in vergelijking met voorgaande jaren te verklaren. Verschillende factoren spelen een rol. Ten eerste is daar de fase waarin onderzoeken zich

bevonden. De doorlooptijd van dit soort onderzoeken is vaak lang. Daardoor kan het zijn dat het in het ene jaar in meer onderzoeken tot een uitspraak komt dan in andere jaren. Verder spelen de thema's een rol. In hennepzaken vallen relatief meer veroordelingen dan in mensenhandelzaken. En de keuzes die gemaakt worden in onderzoeken. Soms kan die zijn om zich op een lange vrijheidsstraf voor één kernsubject te richten, andere keren is de focus juist op een bredere groep van betrokkenen. Of op een financiële aanpak. Tot slot spelen natuurlijk de verkregen bewijspositie, kwaliteit van en sturing op het onderzoek en tenlastelegging en de uiteindelijke beoordeling van de feiten door de rechter een rol. Aangezien het een betrekkelijk kleine verzameling onderzoeken betreft, kunnen bovengenoemde effecten ieder voor zich of in combinatie een schijnbaar grote piek of dal veroorzaken.

3.3 Functioneel Parket

De onderzoeken van het FP hebben over het algemeen (door hun aard en complexiteit) een lange doorlooptijd tussen de start van het opsporingsonderzoek en de datum waarop het vonnis onherroepelijk is. Dit (en het feit dat veel onderzoeken van het FP, gelet op de opdracht van het FP en de BOD-en) niet per definitie zien op de aanpak van CSV's, maakt dat de vervolgingsresultaten niet aansluiten bij de opgave van het aantal opsporingsonderzoeken. De resultaten uit 2011 zijn (door het ontbreken van die gegevens in voorgaande rapportages) niet vergelijkbaar met voorgaande jaren. Onderstaande tabel bevat dus nadrukkelijk niet alle door het FP gerealiseerde vervolgingsresultaten.

In de tabel worden alle vonnissen in eerste aanleg verantwoord waarbij (al dan niet – deels – voorwaardelijke) gevangenisstraffen zijn opgelegd van 1 jaar of meer en/of een geldboete is opgelegd van 100.000 euro of meer. (de straffen kunnen gecombineerd opgelegd worden).

Met enig voorbehoud kan worden gesteld dat bij dergelijke straffen sprake is van bewezen ernstige (financieel-economische) criminaliteit en/of aanmerkelijk financieel gewin met een ondermijnend karakter. Niet alle vonnissen zijn onherroepelijk. Bovendien zijn niet de vonnissen weergegeven die in 2011 in tweede aanleg zijn opgelegd. (er bestaat dan risico dat veroordelingen "dubbel" worden geteld).

Aantal veroordeelden 2011	Geldboete < 100.00	GS < 1 jaar
61*	10	52

*totaal is lager omdat geldboete en gevangenisstraf in één geval gecombineerd is opgelegd.

In 6 zaken zijn in 2011 (via schikkingen en ontnemingstransacties) geldbedragen van 100.000 euro of meer ontnomen. (in de Klimop zaak 12,5 miljoen ten behoeve van gedupeerde partijen). In 3 zaken is door de rechter een ontnemingsmaatregel opgelegd van 100.000 euro of meer (in 1 zaak is ruim 2,5 miljoen aan wederrechtelijk verkregen voordeel ontnomen).

3.4 Afnemen⁵

In lijn met de financiële programma's bij OM en politie de afgelopen jaren heeft de financiële aanpak van georganiseerde misdaad in 2011 veel aandacht gekregen. Dit jaar hebben verhoudingsgewijs een groot aantal projectmatige onderzoeken van politie en OM zich primair gericht op conservatoir beslag en ontnemen. Naast de onderzoeken die zich primair richtten op de conservatoir beslag en ontnemen, is er ook in een groot aantal van de regionale onderzoeken parallel een strafrechtelijk financieel onderzoek (SFO) gedraaid. In 93 van de 259 projectmatige onderzoeken was sprake van een financieel strafrechtelijk onderzoek (dat is 35%). In 2010 waren dat er 71 (28%). In 2009 34 SFO's.

Opgelegde maatregelen

Voor het realiseren van de financiële aanpak in de aanpak georganiseerde misdaad gaat veel aandacht uit naar het ontnemen van wederrechtelijk verkregen vermogen. In 2011 is in 56 projectmatige onderzoeken (22%) een voordeeltberekening gemaakt en een ontnemingsvordering ingediend. In 2010 was dat in 44 projectmatige onderzoeken het geval (17%), daar was ook een aantal ontnemingsvoorstellen 'in voorbereiding' bij. In 2009 waren dat er 60, maar is ook een substantieel aantal ontnemingsvoorstellen 'in voorbereiding' meegeteld.

De uitspraak in de ontnemingzaak en/althans de ontnemingsvordering volgt in grote zaken in zijn algemeenheid geruime tijd na de uitspraak over de hoofdzaak. Op basis van gegevens van het BOOM (Bureau Ontnemingswetgeving OM) kan worden geconstateerd dat ontnemingsmaatregelen zijn opgelegd voor een totaalbedrag van ongeveer 58 miljoen euro, gerelateerd aan de aanpak van georganiseerde criminaliteit volgens de aandachtsgebieden van het NDB. Het grootste deel van de opgelegde maatregelen betroffen strafzaken ter zake witwassen (iets meer dan 20 miljoen), gevolgd door maatregelen ter zake Opiumwetdelicten (ong. 28 miljoen euro). 19 miljoen daarvan softdrugs en 9.5 miljoen harddrugs. Deelname aan een criminele organisatie: ruim 9 miljoen. Vorig jaar was het vergelijkbaar totaal 35 miljoen.

Bron: gegevens BOOM)

Overigens komen vorderingen ter ontneming van wederrechtelijk voordeel niet alleen voor in strafzaken waarin een Strafrechtelijk Financieel Onderzoek is gevorderd. Soms levert het "gewone" strafrechtelijke onderzoek (incl. financieel rechercheren) al voldoende informatie op voor het indienen van een vordering ter ontneming. Daarvan is in een flink deel van de onderzoeken sprake

Beslag

Bij de tenuitvoerlegging van de ontnemingsmaatregel speelt het leggen van (conservatoir) beslag een grote rol. Het percentage waarbij de opgelegde ontnemingsmaatregel wordt gedekt door conservatoir beslag schommelt al jaren rond de 15%. Het verhogen van dit percentage is een belangrijke voorwaarde om de incasso van opgelegde maatregelen, dus de daadwerkelijke afneemopbrengsten, te verhogen. Over 2011 rapporteren de regio's dat in 83 van de 259 onderzoeken beslag is gelegd op een bedrag van in totaal 58,5 miljoen euro. Er is een grote hoeveelheid onroerende en roerende goederen (auto's, sieraden) waarvan de waarde niet is aangegeven. Ook is een aantal gevallen niets gezegd over de omvang/ waarde van het beslag. In 2010 was er in

⁵ De informatie over afnemen is (door tussenkomst van het BOOM) afkomstig van de regioparketten, FP en LP.

82 van de 256 onderzoeken beslag gelegd. De waarde was toen niet aangegeven. In 2009 zijn er over beslag geen cijfers gerapporteerd. Bij het gerapporteerde beslag zijn de grootste bedragen en/of meeste goederen in beslag genomen in het kader van onderzoeken naar handel in cocaïne of naar grootschalige hennepcultuur, op afstand gevolgd door onderzoeken naar witwassen of naar mensenhandel.

De pilots van het politie versterkingsprogramma FINEC op regionaal, bovenregionaal en nationaal niveau laten een forse toename van het beslagresultaat zien. Het gelegde beslag bedraagt € 68 miljoen euro, tegen 58 miljoen aan ontnemingsmaatregelen. De beslagratio's liggen daarmee substantieel hoger dan in de rest van het land. Een deel van dit beslagresultaat is gelegd ten behoeve van derden. Daarbij valt op dat vooral de bovenregionale rechte teams in het kader van de fraudebestrijding veel beslag overdragen aan derden. Enkele kenmerkende Boven Regionale Recherche onderzoeken met een hoog resultaat zijn die op gebied van Persoons Gebonden Budget fraude (BR Zuidwest) en autoruit verzekeringsfraude (BR Noord- en Oost Nederland). In diverse onderzoeken zijn notarissen naar voren gekomen die een faciliterende rol vervullen tussen de zogenoemde onder- en bovenwereld.

Naast de harde beslagresultaten levert financieel opsporen tevens een bijdrage aan het opsporingsonderzoek in TGO's. Deze bijdrage is in het kader van de FINEC intensivering nader geconcretiseerd en wordt opgenomen in de standaard werkwijze rond TGO's. De pilots zijn verder inmiddels structureel versterkt in recherche -, informatie- en bestuurskundige functies, waarvoor ook mensen van buiten de politie zijn aangetrokken. Deze zij-instromers zijn (onder meer) afkomstig uit (onder meer) de vastgoedbranche, de accountancy, het bankwezen en uit de advocatuur.

4 Conclusies en toekomst perspectief.

4.1. Conclusies

De aanpak van georganiseerde criminaliteit stelt politie en OM continue voor keuzes. Keuzes op basis van goede intelligence, waarbij moet worden gekozen tussen CSV's en daarop gerichte, mogelijke interventies. Keuzes tussen verschillende soorten onderzoek waarbij wordt gekeken of een "korte klap" onderzoek, een dadergericht onderzoek of toch een CSV benadering het meeste impact zal hebben. Maar ook keuzes voor samenwerking met opsporingsinstanties in het buitenland; want hoewel in sommige gevallen een onderzoek überhaupt weinig kans van slagen heeft zonder internationale (rechts)hulp, moet in andere onderzoeken de afweging worden gemaakt of het de moeite waard is te investeren in intensieve rechtshulp of parallel onderzoek. Met zulke samenwerking kan het betreffende CSV vaak ook in het buitenland een zwaardere slag toe worden gebracht, maar die samenwerking gaat vaak wel ten koste van de eigen capaciteit.

Tegen de achtergrond van deze uitdagingen zijn in 2011 door de betrokken opsporingsdiensten en parketten goede resultaten behaald. Er zijn meer onderzoeken gedraaid, de mate waarin internationaal wordt samengewerkt is verder gestegen en de programmatische aanpak begint binnen de aanpak steeds meer een rol van betekenis te spelen.

Bij het invulling geven aan de prioriteiten van het Nationaal Dreigingsbeeld blijft het eind 2009 gesignaleerde handhavingstekort onverminderd relevant. Het handhavingstekort vormt nog steeds een belangrijke factor bij het maken van de keuzes die hierboven staan genoemd. Van alle CSV's die politie en OM in beeld hebben, kan slechts een (te) klein deel worden opgepakt. Naast deze algemene capaciteitsbeperking die politie en OM in dit opzicht ervaren, speelden in 2011 ook andere ontwikkelingen die de slagkracht van politie en OM onder druk hebben gezet.

De beschikbare opsporingscapaciteit wordt niet alleen ingezet voor de aanpak van de georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit door middel van projectmatig onderzoek maar ook voor andere prioriteiten zoals de aanpak van High Impact Crime (kinderporno, roofovervallen, criminele jeugdgroepen etc.). Er worden ook "korte klap" zaken gedraaid en TGO's die verhoudingsgewijs vaak een link naar de georganiseerde criminaliteit hebben. Veel van deze zaken zijn "brenge" zaken waarbij de inzet van capaciteit niet of nauwelijks is te plannen. Daarnaast worden ook nog zaken gedraaid op de niet-geprioriteerde thema's (bv. vuurwapens).

Vanuit een probleemgerichte benadering wordt het beoogde effect leidend: Niet alleen meer boeven achter de tralies, maar proberen vast te stellen welke interventies het meest doeltreffend zijn bij de aanpak van een probleem.

Dit kan betekenen dat aan de voorkant informatie moet worden uitgewisseld en een interventie strategie moet worden bepaald. Dat kan dus ook betekenen dat ander dan strafrechtelijk ingrijpen prevaleert. Daarvoor is het van belang gebruik te maken van de kennis van ketenpartners, gezamenlijk overleg, een aanpak ontwikkelen met behulp van een barrièremodel (verstoren van het businessmodel op die vorm van criminaliteit door het opwerpen van barrières). Dit staat of valt met de wil tot informatiedeling en ketensamenwerking.

Voor 2012 en verder zal het strafrecht een belangrijk instrument blijven bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit, maar de capaciteit is beperkt en het strafrecht is ook niet altijd het geëigende middel om tot het gewenste resultaat te komen. De ruimte om tot verdubbeling van het aantal aangepakte CSV's te komen zit ook in het toepassen van andere (niet strafrechtelijke) interventies en in preventieve- en/of tegenhoudmaatregelen.

In 2011 liepen er 568 projectmatige onderzoeken naar CSV's (309 van het LP en de NR en 259 van de regio's en de regioparketten) en 52 TGO's met een link naar de georganiseerde criminaliteit. Daarnaast waren er 176 onderzoeken onder het gezag van het FP.

De cijfers uit de regio's over 2011 laten een lichte stijging zien ten opzichte van de resultaten van 2010 van het aantal projectmatige onderzoeken. Ten opzichte van 2009 is er sprake van een stijging van 20 procent.

De cijfers van het LP/DNR laten t.o.v. 2010 een stabilisatie zien van het aantal opgestarte onderzoeken en een daling van het aantal afgeronde onderzoeken. In de toelichting bij de cijfers wordt hiervoor een verklaring gezocht. Ten opzichte van 2009 is er een stijging met een kleine 20 procent van het aantal opgestarte onderzoeken.

De cijfers voor het FP zijn nieuw en laten zich derhalve niet vergelijken met de cijfers over eerdere jaren.

4.2. Toekomst perspectief

In de jaren 2008-2011 is er binnen de OM intensiveringsprogramma's Aanpak Cybercrime, Aanpak Georganiseerde Misdad (hennepsteelt, kinderporno, mensenhandel en -uitbuiting) en aanpak financieel-economische criminaliteit en binnen de politie versterkingsprogramma's Finec, aanpak Cybercrime, Mensenhandel en Mensensmokkel, Intelligence en Aanpak Georganiseerde hennepsteelt geïnvesteerd in de programmatische aanpak van georganiseerde (en ondermijnende) criminaliteit enerzijds en in opbouwen en delen van kennis anderzijds.

In de bovengenoemde programma's is ingezet op een nieuwe werkwijze, de programmatische of geïntegreerde aanpak. Om duurzame resultaten te boeken is een gecombineerde en onderling samenhangende inzet nodig van preventieve, bestuurlijke, fiscale en strafrechtelijke maatregelen. Ook private partners spelen een belangrijke rol in de identificatie en aanpak van bepaalde vormen van criminaliteit (bijvoorbeeld kinderporno, financieel-economische criminaliteit of cybercrime).

Vanuit een probleemgerichte benadering wordt de programmatische aanpak toegepast en verder ontwikkeld in samenwerkingsverbanden met de ketenpartners. In die samenwerkingsverbanden (proeftuinen) wordt met andere partijen, vooral bestuur en belastingdienst, criminaliteit probleemgericht aangepakt. Ook is er samenwerking met private partijen zoals energiemaatschappijen, de hotelbranche, de internetbranche, verzekeraars en banken. Deze aanpak, waarbij op basis van een goede informatieverzameling en informatieanalyse aan de 'voorkant' van een crimineel fenomeen met andere partners een interventie(strategie) wordt bepaald, lijkt het meest effectief.

Deze benadering leidt ertoe dat, zowel bij OM en politie als bij de partners, meer kennis komt op het gebied van de aanpak van cybercrime, financieel-economische criminaliteit en op de aanpak van mensenhandel en de georganiseerde hennepeteelt.

Over het afgelopen jaar kan (wederom) worden geconcludeerd dat de resultaten die zijn geboekt in de samenwerkingsverbanden met ketenpartners aantonen dat een probleemgerichte aanpak van criminaliteit méér oplevert dan alleen de inzet van het strafrechtelijk instrumentarium. Dat vergt commitment van alle betrokken partners, waarbij het bestuur, het RIEC/LIEC en de Belastingdienst landelijk, maar ook regionaal een belangrijke rol hebben.

Het OM heeft in "Perspectief op 2015" haar visie geformuleerd op de aanpak van ondermijnende criminaliteit. De politie heeft haar aanpak en het belang van de aanpak van ondermijning in het ontwerp van de Nationale Politie beschreven en een prominente plek gegeven. Om de georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit terug te dringen moeten meer misdaadgroepen worden aangepakt en moet met de aanpak meer effect worden bereikt. De strategie is om dit te bereiken door verslechtering van het criminele "ondernemingsklimaat". Naast een grotere inzet op het afpakken van het crimineel vermogen, dient de samenwerking met andere (keten)partners in de programmatische aanpak de komende jaren verder te worden geïntensiveerd en in de organisatie te worden verankerd. Doel is om effectieve interventiestrategieën gericht op het bestrijden van allerlei vormen van criminaliteit te vinden en toe te passen. Het maatschappelijk effect van de toegepaste aanpak staat daarbij centraal.

De ingezette koers past in het programma "Nederland Veiliger" van het demissionaire kabinet Rutte -Verhagen waarin de aanpak van ondermijnende criminaliteit als een van de prioriteiten is benoemd. Doelstelling daarin is, naast de aanpak van cybercrime, een verdubbeling van het aantal aangepakte CSV's die zich bezig houden met mensenhandel, witwassen, georganiseerde hennepeteelt en financieel-economische- en milieu criminaliteit. In dit kabinetsprogramma staat ook, vanwege de beperkte capaciteit van de strafrechtketen, de programmatische of geïntegreerde aanpak centraal.

Dit betekent dat voor de jaren 2011 tot en met 2014, naast de geprioriteerde thema's uit het NDB ook rekening gehouden moet worden met de prioriteiten uit "Nederland Veiliger" die gericht zijn op de aanpak van ondermijnende criminaliteit.

4.3. Ondermijning en Afpakken

In het OM investeringsprogramma Ondermijning en in de landelijke prioriteiten van de Politie zijn de activiteiten ondergebracht die zien op realisatie van de kabinetsdoelstellingen op de aanpak van ondermijning en de aanpak van cybercrime⁶. In dat programma kiezen politie en OM, samen met andere ketenpartners, voortbordurend op de eerdere programma's, blijvend voor de bredere, integrale benadering bij de aanpak van georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit, vanuit het besef dat bij een exclusief strafrechtelijke subjectgerichte aanpak van georganiseerde criminaliteit nooit de gewenste resultaten kunnen worden behaald. Er moeten meer CSV's worden aangepakt en op een slimmere, effectievere manier. Binnen het programma "Afpakken" wordt breed geïnvesteerd in de aanpak van crimineel vermogen

⁶ Verdubbeling aantal aangepakte CSV's in 2014 t.o.v. 2009 (nulmeting) en 20 High Tech Cybercrime onderzoeken per jaar in 2014.

in de meest brede zin, vanuit de invalshoek van een financiële aanpak. Gezien de aard van de georganiseerde criminaliteit en het financiële gewin dat er aan ten grondslag ligt, vormt het afpakken een belangrijke pijler van de aanpak van CSV's.

De Stuurgroep GOC

De interdepartementale Stuurgroep Geïntegreerde aanpak Ondermijnende Criminaliteit (Stuurgroep GOC) heeft als uitgangspunt geformuleerd dat in de probleemgerichte benadering van ondermijnende criminaliteit de geïntegreerde aanpak de standaardwerkwijze dient te zijn. Hierbij handelen alle partners vanuit de overtuiging dat deze gezamenlijke aanpak noodzakelijk is om effectief te kunnen optreden. Deze partners zijn in ieder geval: het Openbaar Ministerie, de politie, de Belastingdienst en het bestuur. De geïntegreerde aanpak dient er niet toe om bepaalde onderdelen van de keten te ontlasten maar om het geheel van preventie, controle/ toezicht, opsporing en vervolging, te versterken. De samenwerking is gericht op de meest effectieve inzet van preventieve, bestuursrechtelijke, civielrechtelijke, fiscale en/of strafrechtelijke instrumenten ten behoeve van de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Binnen de aanpak van ondermijnende criminaliteit ligt het accent op de aanpak van drugscriminaliteit, witwassen en mensenhandel- en smokkel. Vorenstaande laat onverlet dat er altijd zaken zullen blijven die monodisciplinair zullen worden aangepakt; simpelweg omdat het niet bij alle zaken effectief is.

Het departement hanteert de volgende definitie voor de integrale aanpak:

De geïntegreerde aanpak levert een substantiële bijdrage aan de politieke doelstelling van de verdubbeling van het aantal aangepakte criminele samenwerkingsverbanden (CSV's). Hierbij is niet alleen van belang dat de aanpak een CSV daadwerkelijk "pijn" doet maar tevens dat zij duurzaam is. De afpakstrategie maakt daarbij standaard deel uit van de geïntegreerde aanpak. Er moet dus inzicht komen in wat de geïntegreerde aanpak daar concreet aan bijdraagt in termen van betekenisvolle interventies. Er is overeenstemming dat alle - betekenisvolle - interventies die bijdragen aan een wezenlijke aanpak van (subjecten in) CSV's, mee tellen bij de vaststelling van het aantal aangepakte CSV's.

4.4. De verantwoording vanaf 2012.

Het jaar 2012 is een overgangsjaar. Voor het eerst zullen naast de resultaten van strafrechtelijke interventies ook de andere interventies worden meegenomen in de totaal verantwoording over de aanpak van ondermijnende (georganiseerde) criminaliteit. Dat maakt dat de verantwoording in de toekomst niet alleen ziet op (strafrechtelijke onderzoeken) op CSV's, maar een bredere verantwoording zal zijn: Alle betekenisvolle interventies die bijdragen aan de aanpak van CSV's die zich bezig houden met ondermijnende criminaliteit op de geprioriteerde thema's.

LOGC

De resultaten van strafrechtelijke interventies ten aanzien van CSV's zijn opgenomen in de jaarlijkse "Verantwoording aanpak georganiseerde criminaliteit OM en politie". Om de samenhang tussen onderzoeken te stimuleren, en om de stuurploegen in staat te stellen meer in samenhang te opereren, wordt binnen het OM in de eerste helft van 2012 het Landelijk Overzicht Georganiseerde Criminaliteit (LOGC) in gebruik genomen. Door middel van dit landelijke overzicht wordt beoogd meer regie in de sturing aan te brengen, ook in de relatie tussen het landelijk niveau en de regio's. Binnen het systeem wordt een plotroom functionaliteit ingericht. Op landelijk niveau zullen gegevens worden verzameld en geanalyseerd, zowel ten behoeve van het weeg- en stuurproces als voor de

verantwoording Aanpak Georganiseerde Criminaliteit. Het Landelijk overzicht geeft inzicht in het aantal onderzoeken dat door de politie is gestart en afgerond en geeft overzicht over het aantal en de aard van het aantal strafopleggingen en andere afdoeningsmodaliteiten.⁷ Verder kan het systeem op iets langere termijn ook inzicht geven in de andere interventies die – in het kader van de integrale aanpak – met ketenpartners is overeengekomen.

BOSZ

Om zicht te krijgen op- en sturing te geven aan opsporingsonderzoeken binnen de keten (politie-OM) is het systeem BOSZ ontwikkeld. Werkzaamheden van onderzoeken worden in dit systeem van begin tot eind gemonitord, waardoor op basis van actueel overzicht en inzicht kan worden gestuurd op de onderzoeken. Dit systeem is inmiddels landelijk uitgerold binnen de politie en in de loop van 2012 zal ook het OM hierop aansluiten.

RIEC/LIEC registratie.

De RIEC's in de regio ondersteunen de gemeenten bij de bestuurlijk en de integrale aanpak van ondermijnende criminaliteit binnen de door de driehoek (plus) gegeven kaders. Daartoe wordt per thema (vorm van ondermijnende criminaliteit) informatie gedeeld met de verschillende (keten)partners en worden er geïntegreerde interventie adviezen opgesteld. De resultaten van die andere (geïntegreerde) interventies dienen ook in beeld te worden gebracht. Daartoe worden deze adviezen besproken met de partners waarna beslist wordt welke acties door welke partners ondernomen gaan worden (uitvoering interventieplan). Dit gebeurt in een gremium (interventieoverleg of veiligheidsoverleg) waarin alle betrokken partners deelnemen en dat door het RIEC wordt georganiseerd. Dit overleg zorgt voor monitoring van de vastgelegde interventiebesluiten. Alle partners koppelen periodiek in het overleg de resultaten van de uitgevoerde actie(s) terug. Op deze manier wordt via het RIEC zicht verkregen op de gezamenlijke resultaten en kan door de partners beoordeeld worden of de interventie daadwerkelijk heeft geleid tot een aangepakte CSV. Dit laat onverlet dat hiernaast de klassieke weeg- en stuurploeg van Politie en OM beslist over de keuzes in het strafrechtelijk onderzoek en de toepassing van strafvorderlijke bevoegdheden.

Over het jaar 2012 zullen de registraties van het RIEC en vanuit het LOGC op subjectniveau landelijk worden geanalyseerd om een volledig zicht te krijgen op het aantal (strafrechtelijke- en niet-strafrechtelijke) interventies. In 2013 wordt nader bezien op welke wijze aan de rapportageverplichting tegemoet zal worden gekomen. Uitgangspunt is dat een volledig zicht wordt gegeven op de aanpak van CSV's op georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

---

⁷ In het programma Afpakken worden de gerealliseerde bedragen aan ontnomen crimineel vermogen in brede zin (fiscaal, bestuurlijk, slachtoffer, ontnemingsprocedure etc.) verantwoord. Hier alleen de aantallen interventies.